

KONINKLIJKE VERENIGING ONZE VLOOT OPGEHOUDEN TE BESTAAN

(afbeelding: Wikimedia Commons)

Binnen vooraanstaande marinekringen maakten zich in 1906 steeds meer mensen zorgen over de onophoudelijke bezuinigingen bij de toen nog gescheiden ministeries van Oorlog en (vooral) Marine. En dat in een tijdsbestek dat wereldwijd de internationale spanningen almaar toenamen. De regering verwierp stelselmatig vloot-nieuwbouwprojecten omdat de staatsbegroting dit niet zou toelaten. Dit was in de ogen van voornoemde personen het moment om meer aandacht voor de Koninklijke Marine te vragen; hiertoe kwam het tot de oprichting van de vereniging 'Onze Vloot'. Tegelijkertijd deed ze bijgaande dramatische poster uitgaan waarvan de strekking was dat voor Nederland van groot belang was, dat het gelet op zijn omvangrijke koopvaardijvloot en vele overzeese gebiedsdelen, over een krachtige maritieme bescherming kon beschikken.

Onze Vloot

MAANDBLAD GEWIJD AAN HET NEDERLANDSE ZEEWEZEN

ORGAAN VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING „ONZE VLOOT”
Beschermer: Z.K.H. Bernhard Prins der Nederlanden.

46ste JAARGANG
No. 1 — JAN. 1957

Het appel had succes; de vereniging groeide snel met grote afdelingen in Nederland, maar ook in Nederlands-Indië, de Nederlandse Antillen en Suriname. Spoedig kreeg de vereniging het predicaat 'Koninklijk'. De invloed van Onze Vloot was op hoger militair-politiek niveau niet onaanzienlijk; (oud) vlagofficieren maar later ook industriëlen en politici als minister van Buitenlandse Zaken Joseph Luns (1952-1971) waren lid of zaten aan in het bestuur. Verder was het tot in het midden van de 20e eeuw gewoonte iedere aspirant-marineofficier op het KIM te wijzen op het belang van het lidmaatschap van deze vereniging (zie de bijgaande kop van het maandblad in 1945). Na de Tweede Wereldoorlog telde de Koninklijke Nederlandse Vereniging Onze Vloot ook toenemend koopvaardijofficieren. Er waren diverse afdelingen in Nederland, waar regionaal maandelijks lezingen en excursies werden georganiseerd inzake maritieme onderwerpen. De vereniging gaf een rijk geïllustreerd maandblad uit, waarin uitgebreid de maritieme politiek in binnen- en buitenland, vlootverrichtingen, nieuws over alle dienstvakken van de Koninklijke Marine, de koopvaardij en scheepsbouw, aan de orde kwam. Kortom, een zeer goed geïnformeerd maritiem tijdschrift dat, behoudens de omslag, in zwart/wit werd uitgegeven.

Tanende maatschappelijke belangstelling

De naam van het tijdschrift kende in de loop der jaren regelmatig aanpassingen: 'Onze Vloot', '(Ons) Zeewezen', 'Maritiem Nederland'. Het blad telde aanvankelijk scherpe maritieme opiniestukken. In de laatste decennia tenderden deze opiniërende columns evenwel naar softe maritieme propaganda. Daarbij nam de maatschappelijke belangstelling voor een fenomeen als maritiem Nederland, door tal van oorzaken als vergaand minder personeel werkzaam in de nautische sector, alsmaar af. Ten gevolge van een afkalvend lidmaatschap volgden er samenvoegingen van afdelingen en kwam het tot één landelijke vereniging. Ook viel het besluit het maandblad onder te brengen bij een commerciële uitgever.

Verder viel in met name de commerciële maritieme sector toenemend te beluisteren: 'jullie zijn onze doelgroep niet meer'. Het organiseren van lezingen en excursies voor een afnemend ledental werd daardoor steeds lastiger. Het samenstellen van een aansprekend maritiem blad verliep door deze ontwikkeling ook steeds moeilijker. Achtereenvolgende uitgeverijen wisselden elkaar af, waarbij de laatste bovendien failliet ging. Doordat de curator meende aanspraak te kunnen maken op de naamgeving 'Maritiem Nederland', werd een doorstart van het blad voor de vereniging een te kostbare zaak. Gelet op het nog maar geringe aantal leden, volgde bij de Algemene Ledenvergadering in het voorjaar van 2023 het besluit de vereniging op te heffen.

De geschiedenis herhaalt zich

De geschiedenis lijkt zich intussen waar de het de operationele slagkracht van de Nederlandse zeestrijdkrachten betreft te herhalen. Tot voor kort bevond de Nederlandse krijgsmacht en hiermee de Koninklijke Marine, zich in ten gevolge van decennia van onverantwoorde bezuinigingen, in een deplorabele situatie. Totdat... de Russische assertiviteit en uiteindelijk agressie dusdanig de Europese veilig-

'Door aanspraak op de naamgeving 'Maritiem Nederland' werd een doorstart van het blad voor de vereniging een te kostbare zaak'

heid bedreig(d)en dat er in nu allerijl maatregelen worden genomen om de hiaten op te vullen en een moderne vloot te realiseren. Ondanks dat blijft er onzekerheid. Hoe staat het met de veiligheid op zee, waarvan Nederland zo afhankelijk is? Denk aan de wereldwijde vaarroutes die afwisselend worden bedreigd door zeeroof, terrorisme, vluchtelingen of aanspraken op zeegebieden, zoals de Zuid Chinese Zee, maar denk ook aan de onderzeese infrastructuur, waarvan ons land zo afhankelijk zijn. En denk aan de toenemende 'fake-nieuwsberichten', die een helder beeld steeds moeilijker maken. De Johan de Witt Conferenties van de afgelopen jaren illustreerden deze dreigingen duidelijk. De eens zo invloedrijke vereniging Onze Vloot kan helaas geen kritische inbreng meer verlenen in debatten over deze materie; na 117 jaar heeft zij opgehouden te bestaan.

Reactie Bestuur Koninklijke Vereniging Onze Vloot

'De KNVOV houdt eind dit jaar, na 117 jaar, op te bestaan. Dat doet ook het bestuur pijn, maar het is helaas onvermijdbaar gebleken.'

'Er is in Nederland heel veel belangstelling voor de maritieme sector. Wij zijn een maritieme natie bij uitstek en bijna als geen ander zeer afhankelijk van de zee en alles wat daarmee samenhangt: Koninklijke Marine, koopvaardij, visserij, binnenvaart en de uitgebreide maritieme industrie. Het verenigingsleven in Nederland loopt sterk terug, jongere mensen vinden hun informatie via andere wegen, zijn nog maar zelden ergens lid van en besteden hun vaak schaarse vrije tijd aan andere zaken. De KNVOV heeft dit aan den lijve ondervonden, van rond de 11.000 leden zijn er nu op papier nog ongeveer 300 over. Bij de laatste Algemene Ledenvergadering in het voorjaar van 2023 waren slechts 13 leden aanwezig. Dit is zo redelijkerwijs niet vol te houden.'

'Gelukkig zijn er in diverse andere fora voldoende mogelijkheden al dan niet kritische geluiden te laten horen over de maritieme sector. We kennen naast uiteraard de KVMO, ook Nederland Maritiem Land, de KNVR, KNVTS, HISWA, Schuttevaer en diverse anderen.'

'De KNVOV stopt, maar het Nederlandse maritieme hart blijft zeker kloppen en het belang van een sterke Koninklijke Marine, waar de KNVOV destijds voor werd opgericht is evident, mede gegeven de huidige wereldorde.'

Michiel Hijmans
Voorzitter KNVOV